

FABRIKKEN 'DANMARK', AALBORG

- Kvalitetsprogram

Kvalitetsprogram for Fabrikken 'Danmark'

er udarbejdet for:

CALUM A/S, af

KJAER & RICHTER, ARKITEKTFIRMA

PREBEN SKAARUP LANDSKABSARKITEKT MAA. MDL. PLR.

Billederne side 4 og side 21 er stillet til rådighed af Aalborg Stadsarkiv og Zinco.

Indhold:

Intro

Områdebeskrivelse

Bebyggelsesstruktur

Byrummets kvalitet

Belysningsplan

Intro

Fabrikken "Danmark" blev etableret ved foden af den østlige kridtbanke, hvor der var let adgang til kridtet. I 1927 blev produktionen lagt om til Eternit, som var en af byens største industrielle succeshistorier. Aalborg voksede sig til landets førende industriby, og Eternitten gav arbejde til mange af omegnens familiefædre.

Området beskrevet i dette Kvalitetsprogram er centralt beliggende i det stort byomdannelsesområde, og ligger for enden af hovedindkørselsvejen fra Sønderbro. Det omhandler jf. Forslag til Lokalplan 4-2-107 delområde C, samt det, der betegnes som Bygaden.

Området bærer det meste af den historie, der er bevaret i fysiske spor, der primært ligger øst for Bygaden, som den gamle cementfabriks bygninger, herunder mølleværket, Kraftcentret, Bastionen og det store terrænspring, hvor der er gravet kridt ud fra skrænten. Få tilbageværende træer fra Blegkildeparken kan ses midt i Bygaden. Stedet opfattes som en collage med sammenstød, gennemskæringer og brud i de gamle bygninger og belægningsplaner.

Fabrikken, se fra øst

Fabrikken, se fra vest

Fabrikkens omdannelse

Intentionen med planlægningen af Fabrikken 'Danmark's' omdannelse er at samspillet mellem de kulturhistoriske spor og nybyggeri er med til at fastholde områdets egenart og identitet.

De bygninger og strukturer har i igennem fabrikkens tid stået i skarp kontrast til de store sammenhængende anonyme halflader i det øvrige fabrikkompleks. Bygningerne har huset hver deres individuelle funktioner og som sådan formet efter disse.

Med udgangspunkt i en arkitektonisk helhedsvurdering af bygningernes historiske potentiale og funktion, sammenholdt med en byggeteknisk vurdering, skal fabrikken Danmarks bygningsmasse fremstå som en kombination af karakteristiske historiske bygninger, erstatnings byggeri samt nybyggeri således at områdets historiske særpræg fortsættes ved en konvertering af området.

Fabrikken 'Danmark's arkitektoniske fremtræden

Bygningsmassen skal understrege fabrikken Danmark som et inspirerende område hvor bygningernes mangfoldighed afspejler områdets status som et "arkitektonisk eksperimentarium". Fabrikken Danmark beriges med erstatningsbyggeri og nybygninger i relation til den kulturhistoriske bygningsmasse, således at der udvikles et attraktivt og levende bymiljø, der er taget udgangspunkt i variation og mangfoldighed.

Eksisterende bygninger der bevares (bygning 1, 3 og 5)

De enkelte bygninger er bevaringsværdige, men hver for sig ikke arkitektonisk enestående, men vigtige for områdets identitet, og for helheden i samspillet med erstatnings byggeri og nye bygninger. Intentionen er at lade bygningerne stå så intakte som muligt og kun tilføje bygningsdele der er nødvendige for nye funktioner i bygningerne. Bygningernes oprindelige geometri, udtryk og historiske præg skal bevares både ude og indvendigt. Bygningernes eksisterende industrielle og historiske strukturer bibeholdes og suppleres med nye tilføjelser i et nutidigt formsprog, der skal reflektere tid og brug. Således bevares bygningernes oprindelige udtryk mens bygningernes nye funktioner markerer sig. Det nye skal først og fremmest markere sig i bygningernes indre.

Bygningerne indrettes med udgangspunkt i de eksisterende strukturer, synlige konstruktioner, robuste materialer, åbne rumligheder osv.

Nye tilføjelser udformes som et supplement til bygningerne i et nutidigt og moderne arkitektonisk formsprog.

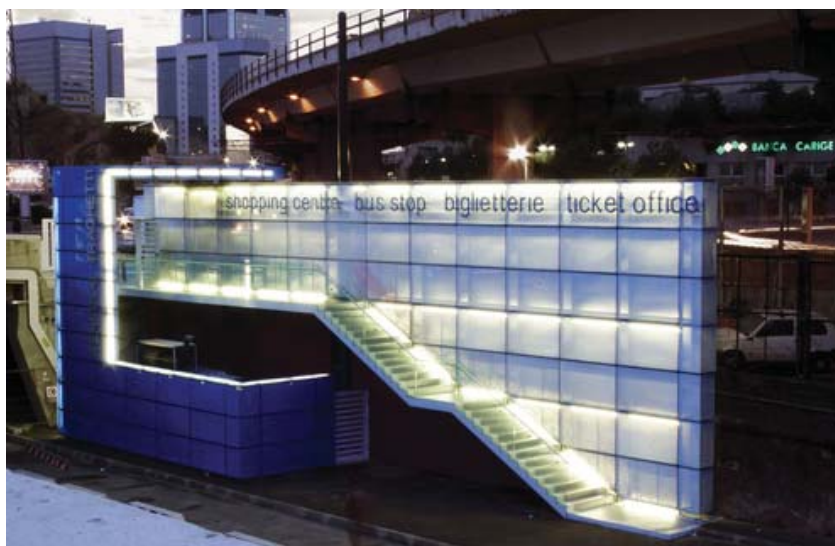
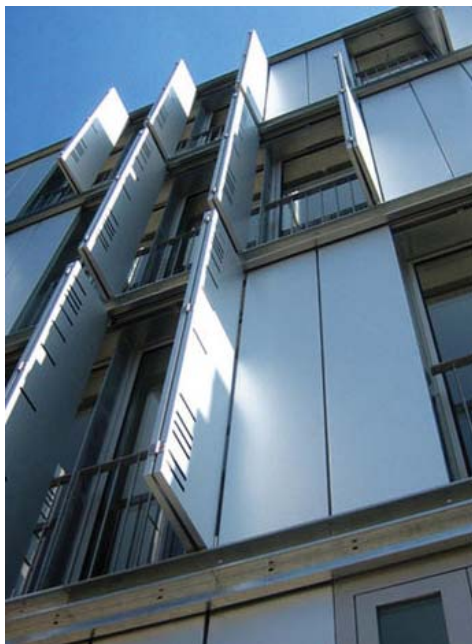
Erstatningsbyggeri (bygning nr. 6 og 7)

For at fastholde området bygningsmæssige karakteristika skal erstatningsbyggeri udføres således at områdets mangfoldighed fastholdes. Erstatningsbyggeriernes geometri/volumen tager afsæt i den oprindelige bygningsmasses højde, volumen og placering hvorved kompleksiteten, variation og stemningen langs bygaden i området fastholdes. Hensigten er at fastholde Fabrikkens markering i Aalborgs bybillede inspireret af det industrielle facadeudtryk mod bygaden og dennes komposition af vertikale og horisontale bygningselementer.

Nybyggeri (bygning nr. 2, 4 og 8)

Nye bygningsmæssige tilføjelser placeres i området således der opnås en bygningsmæssig arkitektonisk sammenhæng og helhedsvirkning med den eksisterende bygningsstruktur.

Det er intentionen, at nybyggeri udføres som individuelle bygninger i et arkitektonisk formsprog, der indgår i fortællingen om fabrikkens særlige rolle.

Byrummenes kvalitet

Skitseplanen er opdelt i mindre områder, som ses på planen. Hvert udsnit gennemgås med disse temaer for øje: Afgrænsning, Funktion, Karakter og Materialer.

Bygaden

Hovedindkørselsvejen fører ind til området fra Sønderbro og ender i Ankomstpladsen, hvor vejen deler sig. Mod Nordøst ligger Bygaden og mod syd fører vejen videre omkring Kraftcentret ind i udviklingsområdet.

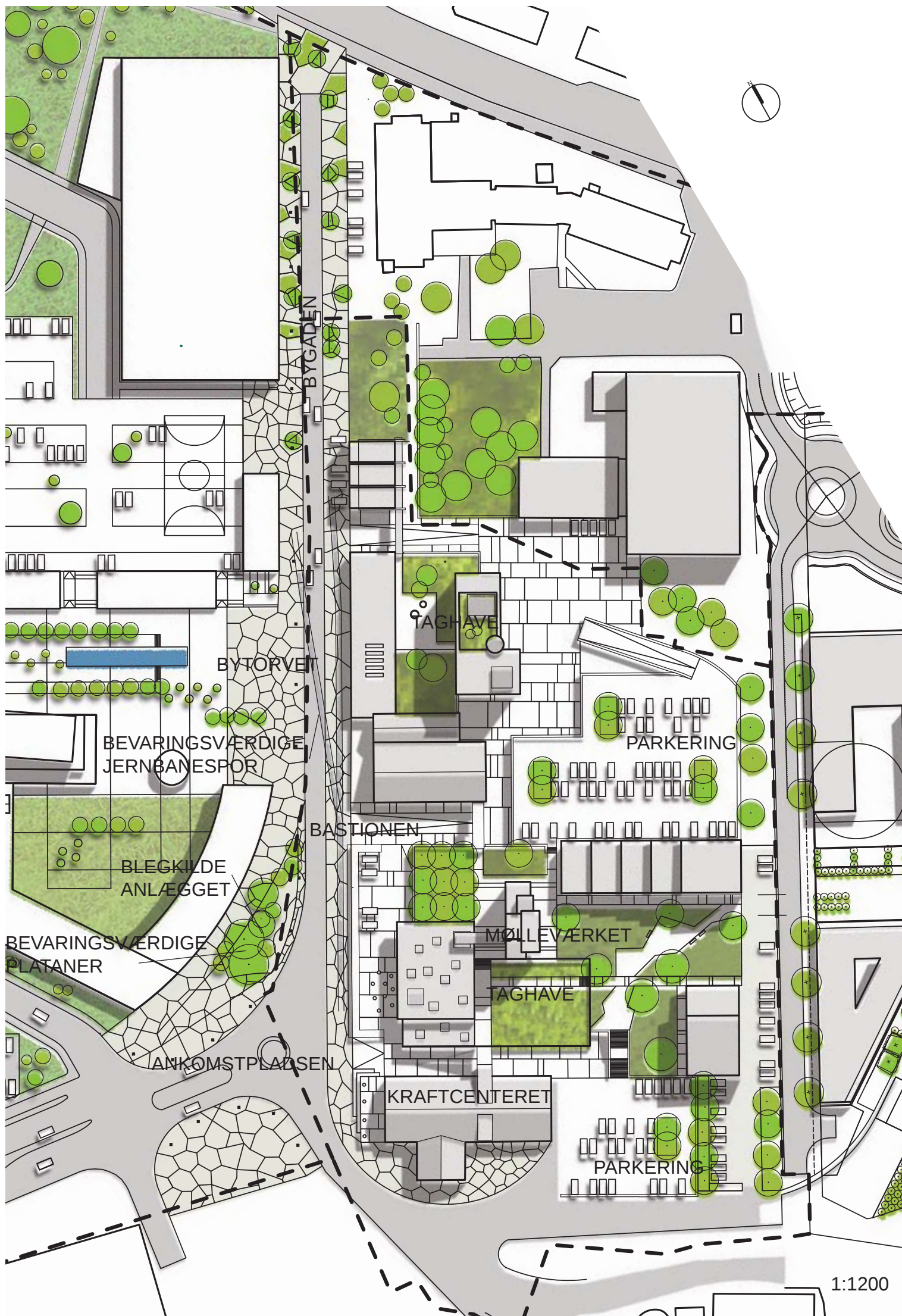
Bygaden omfatter ankomstpladsen, Blegildeanlægget, Bytorvet og den nordøstlige ende af bygaden mod Sohngårdsholmsvej.

Bygaden afgrænses af de gamle bygninger mod øst, der stadig står tilbage, fra ankomstpladsen mod Sohngårdsholmsvej; Kraftcenteret, Mølleværket, Bastionen, Gavlhusene og fabrikken 'Danmark'. I den nordøstlige ende afgrænses gaden af nye ungdomsboliger, samt Cembrits administrationsbygning.

Mod vest ligger nye bygninger, hvor et Bytorv etableres ud for fabrikken 'Danmark'.

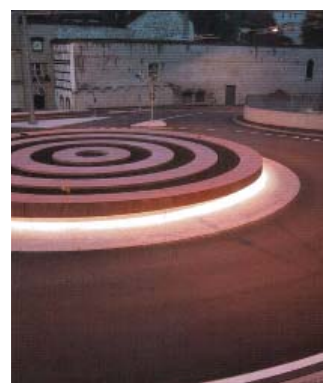
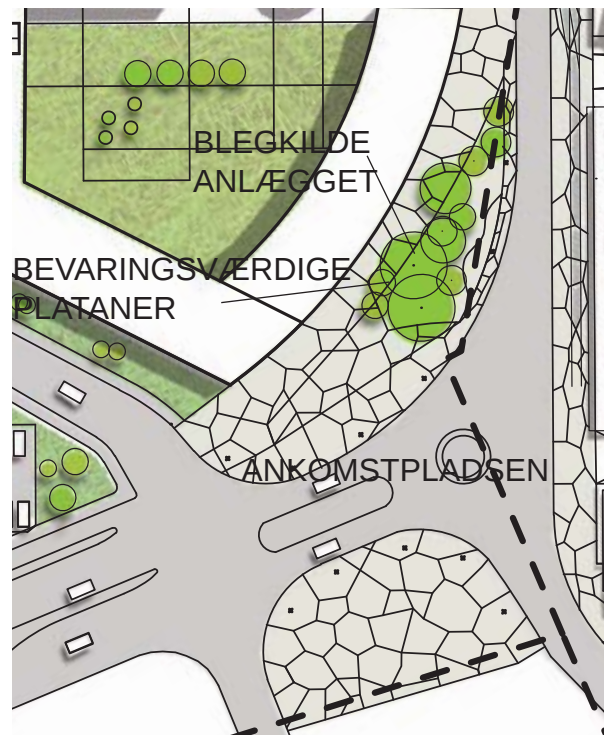
Der skabes en ensartet, rolig flade, så opmærksomheden rettes mod de bevaringsværdige bygninger omkring pladsen og videre ad Bygaden. Der ønskes en enkel, ensartet sammenhængende flade, der giver en præcis karakter. Med inspiration i de eksisterende materialer på vejbanerne foreslås insitustøbt beton i polygonformer med et spor af asfalt som vejbane.

Karakteren og materialevalget er det samme for hele Bygaden beskrevet i afsnit 1-4.

ANKOMSTPLADSEN - EN DEL AF BYGADEN

Vejprofilet snævres ind, så pladsen henvender sig til gående, cyklister og samtidig ligger en dæmper på biltrafikken. Der er niveaufri adgang mellem vejbane og de resterende arealer, så der skabes en form for 'shared space'. Midterhellen fortsættes fra hovedgaden og krydset mellem hovedgaden og Bygaden etableres som en overkørbar rundkørsel, så den tunge trafik til gode ses.

BLEGGILDEANLÆGGET - EN DEL AF BYGADEN

Blegkildeanlægget er en rest af en oprindelig park ved Sønderbro, og er placeret i forbindelse med ankomstpladsen. To eksisterende flerstammede plataner, som formegentlig er fra den oprindelige park, bevares, da de er i god vækst. Den anden eksisterende beplantning i kilen fjernes helt, da det ikke er af nogen særlig værdi.

I anlægget foreslås etableres en form for have, som kan være en grøn 'oase' af mos, græs og træer i mellem brudstykker af beton som belægning, samt et lille vandspejl. Anlægget kan tillige anvendes til udligning af niveauspring.

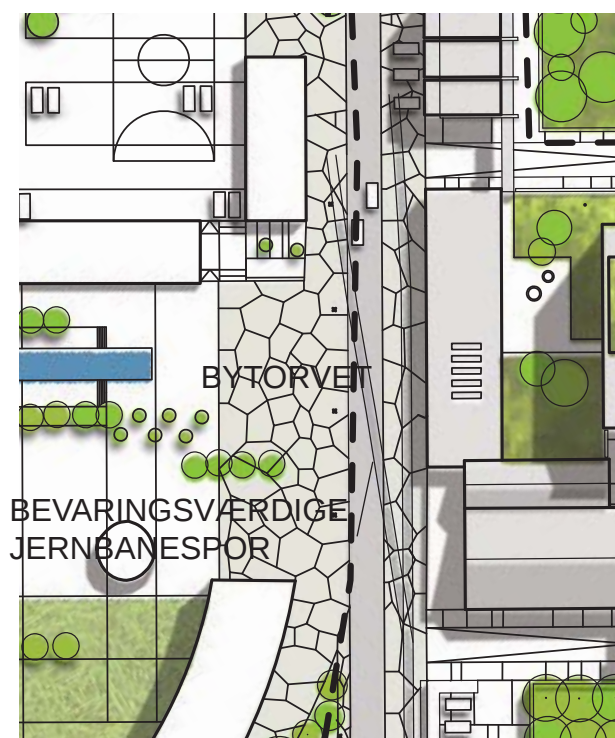

BYTORVET - EN DEL AF BYGADEN

Bytorvet ligger ud for Fabrikken 'Danmark', hvor Bygaden åbner sig op mod vest.

På dette sted findes eksisterende jernbanespor som bevares i den nye belægning. Så vidt mulig bevares så meget af den eksisterende betonbelægning i området ligeledes, da det er en interessant del af historien. Eventuelt bevares betonen mellem jernbanesporene.

Den ensartede karakter skaber fokus på bygningerne omkring Bytorvet, og den niveaufrie belægning giver rummet en sammenhæng på tværs, så torvets funktion fremhæves.

NORDØSTLIGE ENDE AF BYGADEN - EN DEL AF BYGADEN

Bygaden ender ved Sohngårdsholmsvej som en blind vej. Vejen giver adgang til gæsteparkeringspladser til administrationsbygningen til Cembrit. Bygaden i denne ende vil primært blive brugt som stiforbindelse fra Sohngårdsholmsvej for gående og cyklister.

De forslåede betonflader mod bygningsfacaderne har en bredde på 7 meter, der gør det muligt at etablere parkering langs de nye ungdomsboliger.

Bygaden vil fra Bytorvet mod Sohngårdsholmsvej have en grøn karakter som er en videreførelse af det grønne tema fra den planlagte Bylunden. Der foreslås planter plantet langs vejen og flere af felterne i den insitustøbte betonbelægning sås til med græs.

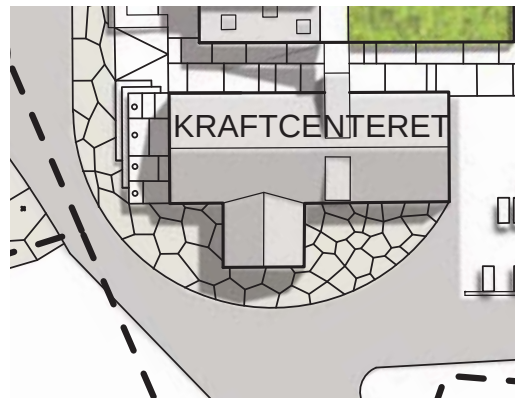

DET ØVRIGE OMRÅDE

KRAFTCENTERET

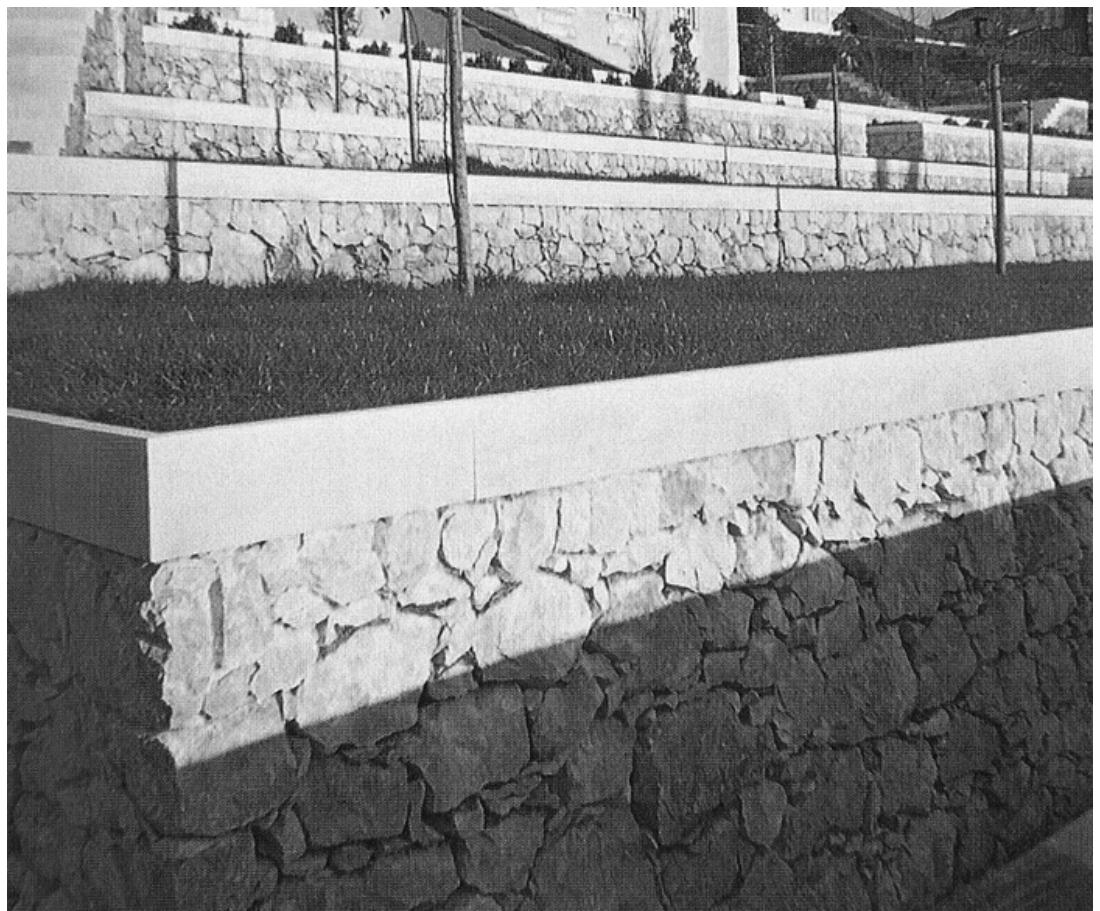
Kraftcenteret ligger i den sydlige ende af Bygaden og ud for ankomstpladsen, hvor det er en af de bygninger, der er god udsigt til fra hovedgaden.

Der skabes en forplads til Kraftcenteret, der fremhæver den flotte bygning. Omkring bygningen videreføres den ensartede flade af fx insitustøbt beton, så det bliver en helhed med bygaden. En lille forplads med trappeanlæg foran bygningen giver en flot indgang til bygningen. Forpladsen foreslås ligeledes udført i insitustøbt beton, der udformes i et andet mønster, således der skabes en sammenhængende flade i de tilstødende arealer til bygaden.

Flere af de gamle bygninger er i dette område raget ned og har fritlagt en støttemur, som ligner en Bastion. Muren renoveres og afvikler det store terrænspring på omkring 6-7 meter, der er mod øst.

På den nordlige side af Bastionen er der indkørsel til parkeringspladsen bag ved de gamle bygninger. Foran Bastionen er der mulighed for parkering og pladsen skal fungere som ankomstareal til bygningen, der bygges i forlængelse af Bastionen med mulighed for udeophold. Mod Bygaden opmures en væg af nedbrydningsmaterialer fra grunden for at afvikle det terræn på omkring en meter, der er mellem Bastionen og bygaden. Der vælges insitustøbt beton som giver en sammenhængende flade mellem arealerne.

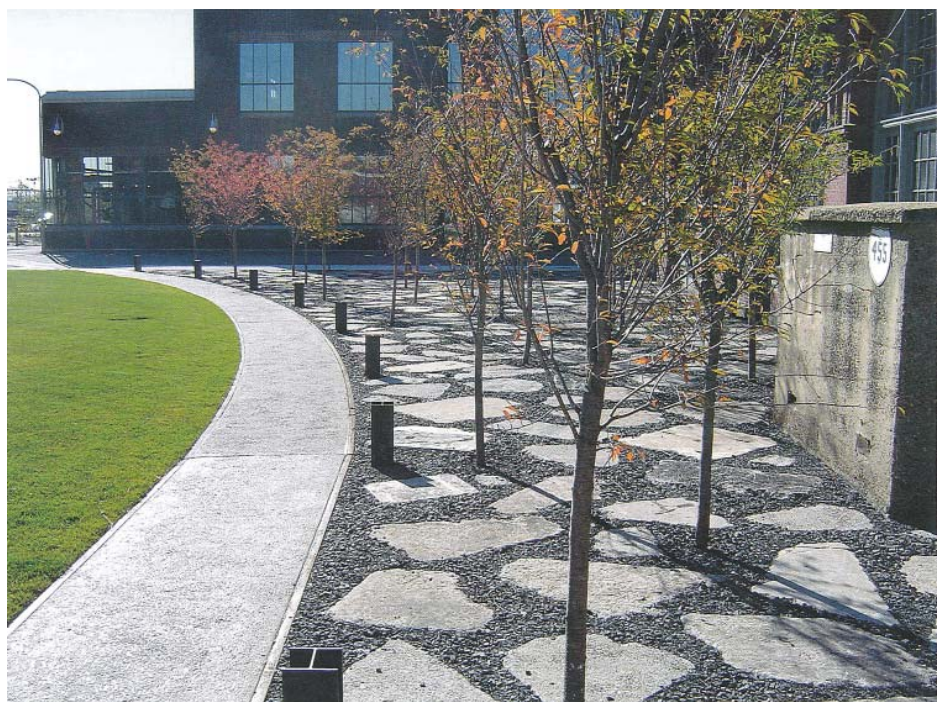
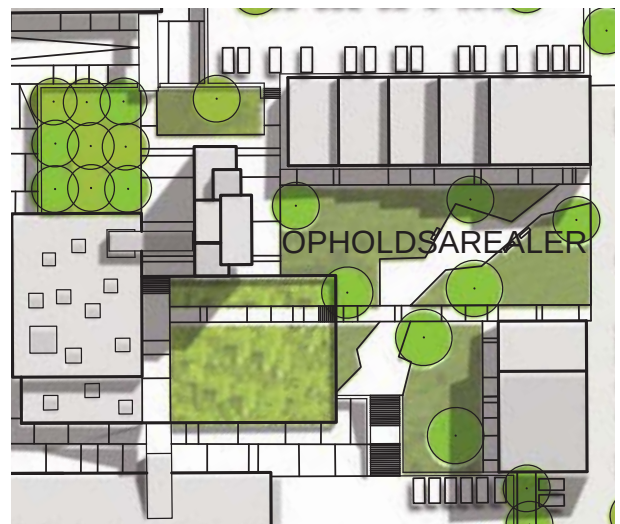

BOLIGAREALET

Boligområdet ligger i det hævede areal i forhold til Bygaden mellem Kraftcenteret og Fabrikken 'Danmark', og vil fungere som et rekreativt område for beboerne.

Karakteren er grøn mellem fx brudstykker af beton. Brudstykkerne kan udlægges mellem boligerne med granitskærver og græs imellem og bruges som belægning. Der kan være mulighed for at bruge mellemrummene mellem skærver og beton til forsinkelsesbassin for regnvand.

Bepantning kan være forskellige typer af løvtræer med græs i bunden. På toppen af bastionen kan laves en lille lund af fx sølvpil, som bliver et præcist fikspunkt for trafikken fra hovedgaden og ankomstpladsen. Gruppen af træer belyses så karakteren af fikspunkt opretholdes - også i mørke.

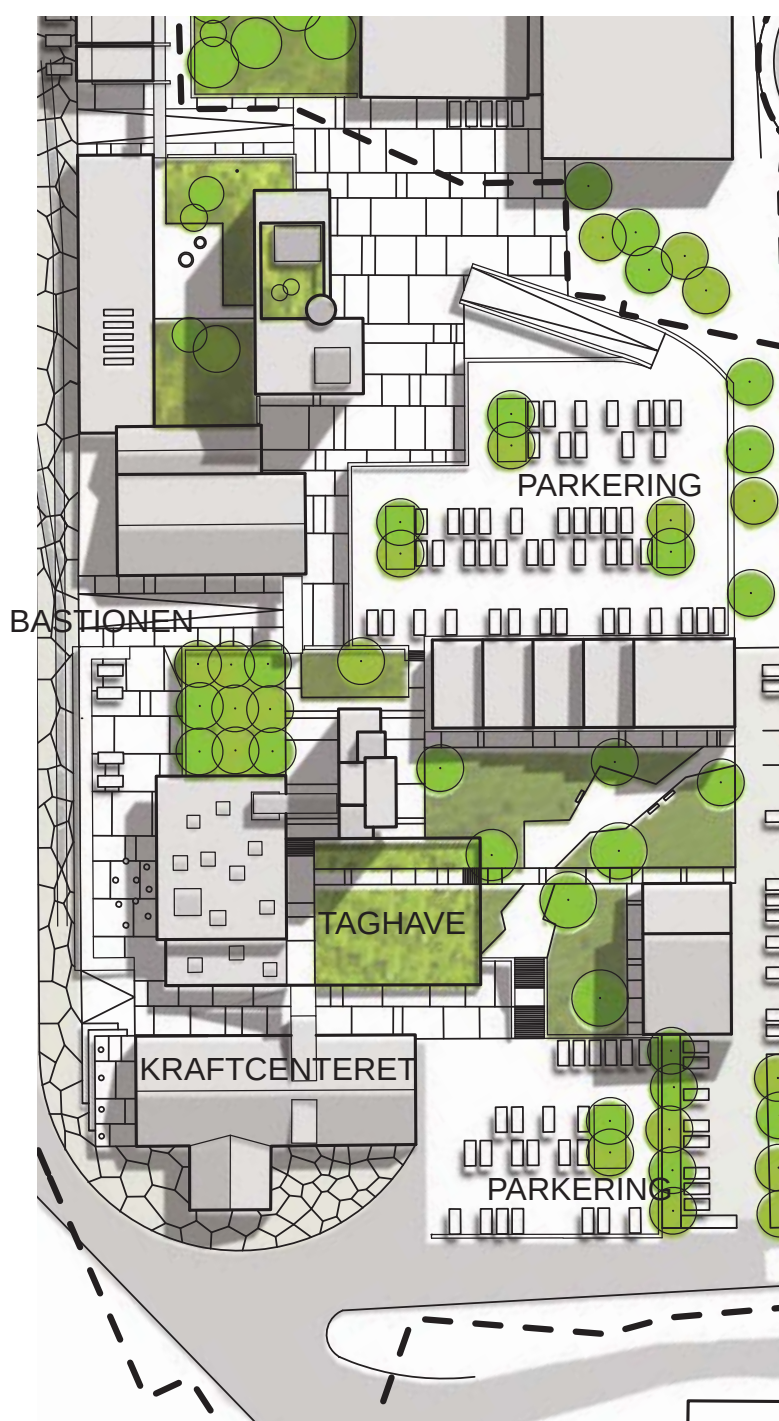
TAGHAVER

Hvor tagflader muliggør udnyttelse til opholdsarealer kan disse etableres som en kombination af ekstensiv og intensiv tagbeplantning samt belægninger til terrasser og stier.

PARKERINGSAREALERNE

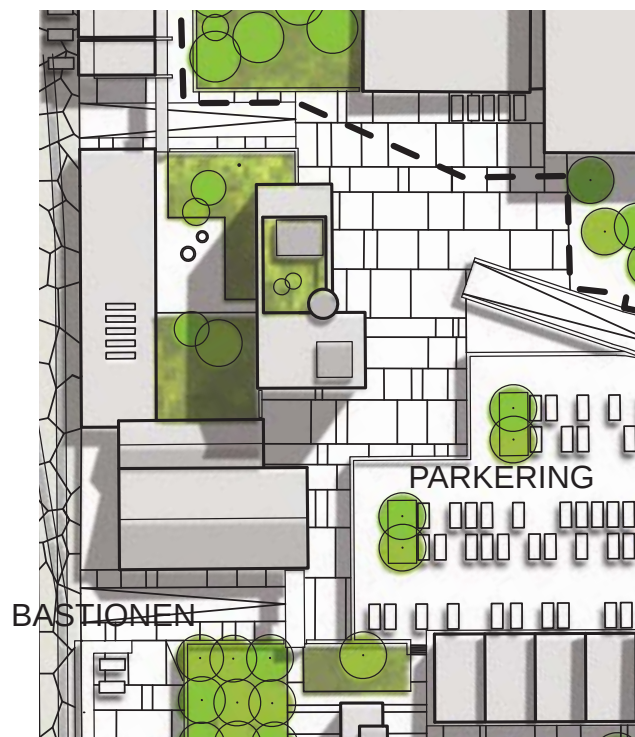
Parkeringsarealerne ligger alle på bagvedliggende arealer i forhold til Bygaden. Der er tre parkeringspladser i området, som både er privat, erhverv og til butikker. Parkeringspladserne etableres med en ens karakter i hele området.

TILKØRSELSAREAL TIL BUTIKKER OG PARKERING

Parkeringsarealet ligger bagved de gamle bygninger af Fabrikken 'Danmark'. Ankomst til parkeringspladsen foregår mellem Bastionen og gavlhuset og gennem muren. Udkørsel vil ske på den anden side af Fabrikken. Arealet bruges som tilkørsel af biler og sættevogne til parkering og vareindlevering.

Ankomstarealet foreslås udført i insitustøbt beton med videreførelse af samme tema fra arealerne foran bastionen og Kraftcenteret.

PARKERINGSAREALER

Alle parkeringsarealerne etableres med en ens karakter, så de fremstår som enkle, glatte flader uden kanter. Der foreslås asfalt som belægning med en grafisk bearbejdning af fladerne, der giver udgangspunkt for let afsøgning af parkeringspladser for bilisterne. Grafikken kan suppleres med pullerter for at opdele arealerne. Beplantningen grupperes på parkeringspladserne som mindre øer.

BELYSNINGSPLAN

Belysningen opdeles i tre overordnede områder; Bygaden, bagvedliggende arealer og boligområdet. Og der foreslås en varieret belysningsplan.

Bygaden

I bygaden skal der være fokus på de gamle eksisterende bygninger ved en præcis belysning af facaderne. Området vil på en flot og interessant måde sætte fokus på historien omkring Eternitten.

Belysning af gaderummet sker ved lysmaster der sættes i den vestlige side af gaderummet.

Bagvedliggende arealer

Belysningen i de bagvedliggende arealer mellem bygningerne gives en anden karakter. Der vælges væghængte armaturer, så der giver plads til trafikken på arealerne.

Boligområde

I boligområdet har en grøn karakter og der vælges parkarmaturer til belysning af arealerne. Den lille lund af sølvpil på Bastionen belyses så den om aftenen ligeledes vil fremstå som et fikspunkt ved indkørsel til området.

